

Verslag

Plaats en datum : Amersfoort, 1 oktober 2008,
bespreking

Aantal bladen : 1 van 8
Bijlage(n) : -
Nummer : AO 2008 78 00

Opgemaakt door : Christa Innemee
Telefoon : 050-58 77 160

Onderwerp / : Amateur Overleg
Overlegorgaan

Emmasingel 1
Postbus 450
9700 AL Groningen
T (050) 587 75 55
F (050) 587 74 00
www.agentschap-telecom.nl
agentschaptelecom@at-ez.nl

Deelnemers

Agentschap Telecom

Ing. A. Ballast (voorzitter)
C. Innemee (secretaris)
H.B. van Dijk
G. Petersen

DGET

F. van Osselen (DGET)

Afwezig

S. Ypma (PA0SHY) VERON

Deelnemers (vervolg)

VERON

R. Denker (PA3AGF)
J. Janssen (PA0JMG)
A. van den Berg (PB0AOK)

VRZA

R. Goossen (PB0ANL)
W. Visch (RG9W)
M. van der Vliet (PA0MMV)
J. Knot (PD5JFK)
M. van Gils (PA1MVG)

Afschrift aan

Agenda

- 1) Opening
 - 2) Mededelingen
 - 3) Slimme Energiemeters (dhr. F. van Osselen (DGET))
 - 4) Ingekomen stukken:
 - 5) Vaststellen agenda
 - 6) Bespreken verslag / actiepuntenlijst (doc. AO 77 06)
 - 7) Onderwerpen in internationale gremia
 - 8) Ontwikkelingen in de amateurwereld
 - 9) Status van de radioamateurexamens (agendapunt VRZA)
 - 10) Agendapunten VERON:
 - a) Rapportage aan Agentschap Telecom van de IARU Monitoring Service en de daaraan verbonden procedure
 - b) Een mogelijke nationale allocatie voor de amateurdienst in de frequentieband rond 500 KHz
 - c) Het gebruik van Non Directional Beacons
 - d) Toekomstig gebruik 70 MHz-band
 - e) Regeling gebruik van frequentieruimte zonder vergunning 2008-09-29
 - f) Status van lopende consultaties
 - 11) Rondvraag
- Nationaal: 'Antenneregister' en 'Beleidsregel storing door het gewenste signaal'
Internationaal: Toekomstige CEPT-organisatie

Aantal bladen : 2 van 8
Nummer : AO 2008 78 00

- 12) Volgend overleg
- 13) Sluiting

Verslag

1) Opening

Voorzitter opent de vergadering en heet de deelnemers van harte welkom.

2) Mededelingen

Met ingang van vandaag is de reorganisatie bij Agentschap Telecom afgerond. De afdelingen FIS en Vergunningen zijn samengevoegd tot 1 hoofdafdeling Spectrummanagement met dhr. J. Derksen als hoofd. Deze hoofdafdeling bestaat uit 5 afdelingen genaamd Netwerken, Media, Innovatie, Markttoegang en Veiligheid. Het Amateur Overleg valt onder de afdeling Veiligheid met dhr. B. van Duyvenvoorde als hoofd van deze afdeling.

De procedure m.b.t. de roepletters PI9DA t/m PI9DZ t.b.v. DARES is afgerond. Binnenkort zal hierover een publicatie op de website verschijnen.

Dhr. B. van den Berg (VERON) deelt mee dat dhr. S. Ypma vandaag niet aanwezig kan zijn i.v.m. ziekte.

Dhr. W. Visch (VRZA) stelt dhr. M. van Gils voor. Deze zal als afgevaardigde van het bestuur deelnemen aan het Amateur Overleg en is bekend met juridische aangelegenheden.

3) Slimme Energiemeters (dhr. F. van Osselen (DGET))

Op de website van Agentschap Telecom staat hier een publicatie over met de volgende tekst:

De installatie van een slimme energiemeter wordt verplicht bij nieuwbouw projecten en bij ingrijpende renovaties. Slimme energiemeters zijn voorzien van datacommunicatiemogelijkheden. Daarmee kan de meterstand op afstand worden uitgelezen of kunnen elektrische apparaten worden aan- of afgeschakeld. Op verzoek van de Tweede Kamer is de verplichte grootschalige uitrol voorlopig uitgesteld.

In de EU-regelgeving die de verplichting voorschrijft, staat niet hoe de slimme energiemeters gaan communiceren. Eén mogelijkheid is het gebruik van het energienet als transportmedium voor het ontvangen en verzenden, de zogenaamde Power Line Communicatie (PLC). Omdat voor het uitlezen en aansturen maar een zeer beperkte datasnelheid nodig is, volstaan frequenties tot ca 150 kHz. Hiermee wijkt deze vorm van PLC af van de 'snelle' variant die veel hogere datasnelheden kan verwerken en daarbij veel hogere frequenties gebruikt.

Storing

Voor PLC-modems die werken met lage frequenties is er al jaren een geharmoniseerde Elektromagnetische Compatibiliteitsnorm beschikbaar (EN 50065-1:2001, Besturing via laagspanningsinstallaties in het frequentiegebied 3 kHz tot 148,5 kHz). Hierin zijn ondermeer de emissies van stoorstraling vastgelegd. Voor zover bekend heeft de toepassing van deze vorm van PLC in Nederland niet geleid tot storing bij het gebruik van de kortegolf.

Aantal bladen : 3 van 8
Nummer : AO 2008 78 00

Bij vragen en/of opmerkingen hierover kan er contact worden opgenomen met de voorzitter van het Amateur Overleg. Deze zal dan de vragen en/of opmerkingen doorgeven aan dhr. F. van Osselen (DGET). Indien blijkt dat de apparaten veel storing veroorzaken zal het nodig zijn om het internationaal te regelen om de norm hierover aan te passen.

4) Ingekomen stukken:

Doc. AO 78 01_Deelnemers VRZA voor Amateur Overleg dd 01-10-2008 en agendapunt: Status van de radioamateurexamens.

Doc. AO 78 02_Deelnemers VERON voor Amateur Overleg dd 01-10-2008 en agendapunten:

- Rapportage aan Agentschap Telecom van de IARU Monitoring Service en de daaraan verbonden procedure
- Een mogelijke nationale allocatie voor de amateurdienst in de frequentieband rond 500 KHz
- Het gebruik van Non Directional Beacons
- Toekomstig gebruik 70 MHz-band
- Regeling gebruik van frequentieruimte zonder vergunning 2008-09-29
- Status van lopende consultaties
- Nationaal: 'Antenneregister' en 'Beleidsregel storing door het gewenste signaal'
- Internationaal: Toekomstige CEPT-organisatie

5) Vaststellen agenda

Agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

6) Bespreken verslag / actiepuntenlijst (doc. AO 77 06)

73-11 75-07 76-05	a	Dhr. B. van Dijk zal intern navragen of monitoring onderzocht heeft of de bakens, die geen verlenging aangevraagd hebben, ook daadwerkelijk uit de lucht zijn.	BvD	Voor volgend overleg
-------------------------	---	--	-----	----------------------

Er is onderzoek gedaan. De rapportage is voor volgend overleg afgerond.
Actiepunt afvoeren.

In de band 438-440 MHz, die secundair is toegewezen aan de radiozendamateurs, worden steeds meer vergunningen aangevraagd voor DGPS-zenders. Deze aanvragen voor vergunning worden in het hoogste gedeelte van deze band toegestaan. Indien noodzakelijk kan dit naar beneden toe worden uitgebreid. Verder is Toezicht bezig met een onderzoek naar het gebruik van DGPS-zenders en ander gebruik in deze band. Indien er in deze band dan zogeheten 'riedels' worden gehoord zijn dit DGPS-zenders.

Er is contact geweest tussen Agentschap Telecom en Vaillant om de leden van de VERON en VRZA te vragen hun medewerking te verlenen bij het opsporen van de storende printjes die in een aantal Vaillant ketels zijn geplaatst. De tekst voor de oproep is gereed en zal na goedkeuring door Vaillant in beide verenigingsbladen en/of websites van de VERON en VRZA worden gepubliceerd.

Aantal bladen : 4 van 8
Nummer : AO 2008 78 00

77 02		Agentschap Telecom zal uitzoeken of de toegang tot het registratiesysteem met 1 of meerdere browsers werkt.	AB	Voor volgend overleg
-------	--	---	----	----------------------

Het betreft hier meerdere browsers. Actiepunt afvoeren

77-04		Het opnieuw bespreken met DGET van de omschrijving 'het op afstand bedienen' en 'onbemand'. (regeling verdunningvrij)	AB	Voor volgend overleg
-------	--	--	----	----------------------

De begrippen 'op afstand bedienen' en 'onbemand' worden onderzocht en besproken. Aan beide verenigingen wordt gevraagd om deze begrippen nader te definiëren en een document op te stellen waarin voorbeelden staan hoe deze begrippen gebruikt dienen te worden, aan welke voorwaarden voldaan moet worden en wat hierbij gewenst en/of ongewenst is. Actiepunt

De fouten die in de tabellen staan worden binnenkort gecorrigeerd.

77-04		Er zal een gezamenlijk verzoek van beide verenigingen ingediend worden om te onderzoeken of de radiozendamateurs, vooruitlopend op een eventueel WRC besluit, toegang kunnen krijgen tot een kleine frequentieband rond 500kHz in Nederland.	VERON VRZA	Voor volgend overleg
-------	--	--	---------------	----------------------

Actiepunt blijft staan.

77 04		Agentschap Telecom zal uitzoeken of er alleen roepletters met 2 cijfers geaccepteerd wordt door het systeem. In geval van een aanvraag voor bijzondere roepletters (special event station)	AB	Voor volgend overleg
-------	--	---	----	----------------------

In de huidige release is dit nog niet meegenomen. Vermoedelijk eind 2008 begin 2009 zal dit worden aangepast. Een schriftelijk aanvraag indienen hiervoor kan altijd.

77 10		Uitzoeken of er op de website van het agentschap een berichtje geplaatst kan worden dat er in het buitenland een officieel papier nodig is voor de zendamateur en voor het binnenland een kaartje voldoende is.	AB	Voor volgend overleg
-------	--	---	----	----------------------

Tekst hiervoor is gereed en zal binnenkort op de website worden geplaatst.
Tekst luidt als volgt:

Aantal bladen : 5 van 8
Nummer : AO 2008 78 00

Frequentiegebruik

Wilt u als radiozendamateur frequentieruimte gebruiken, dan moet u dit melden. Uw gegevens zoals radioroepnaam en adres, worden opgenomen in het frequentiegebruikersregister. Aan het gebruik van frequentieruimte zijn wel gebruikersbepalingen verbonden.

Registratiebewijs

Nadat uw gegevens zijn opgenomen in het register, ontvangt u een bewijs van registratie in de vorm van een creditcard. Dit registratiebewijs geldt alleen voor frequentiegebruik in Nederland. Daarnaast ontvangt u een *Radio Amateur Station Licence* dat voldoet aan de bepalingen van de International Telecommunication Union (ITU) en aan de CEPT-recommendatie T/R 61-01. Dit bewijs moet u meenemen bij frequentiegebruik of transport van zendapparatuur in het buitenland, voor zover u daar volgens de daar geldende nationale wetgeving gebruik van mag maken.

Kosten

Er zijn geen kosten verbonden aan de melding.

7) Onderwerpen in internationale gremia

ECC RA regelgeving

Amateur: oproep aan administraties

- 1) morse regelen algemeen beeld
- 2) ERO website vraagstukken aanleveren
- 3) PLT (Power Line Telecommunication) CENELEC/ETSI

De norm voor PLT (Power Line Telecommunication) is in de maak. Er wordt gesproken om eventueel de radiodiensten van deze norm uit te sluiten. In ECC verband wordt er gesproken om de radiogebruikers te beschermen en de verantwoordelijkheid in deze bij de fabrikant te leggen.

Voor de inhouse PLT apparaten wordt er gewerkt aan een geharmoniseerde norm. Zowel Duitsland als Finland en Nederland zijn daar hard mee bezig.

In het volgende Amateur Overleg zal Agentschap Telecom haar PLC standpunt nader toelichten.

8) Ontwikkelingen in de amateurwereld

De VERON maakt zich zorgen over de ontwikkeling van goedkope PLC modems en de homeplugs die storing veroorzaken. Met name bij sommige aanbieders van goedkoop internetten en telefoneren wordt gebruik gemaakt van een PLC-modem in de meterkast en een goedkope homeplug bij de PC in plaats van een goed modem met een wifi verbinding naar de PC.

Binnenkort zal hierover een officiële klacht worden ingediend bij Agentschap Telecom.

9) Status van de radioamateurexamens (agendapunt VRZA)

Op dit moment mag het opleidingscentrum Dirksen examens voor de radiozendamateurs organiseren en afnemen. Binnenkort zal er een stichting worden opgericht door VRZA en VERON gezamenlijk die ook deze radiozendexamens mag organiseren en afnemen. Deze stichting zal de examens zowel centraal als regionaal gaan houden. De verwachting is dat begin december het eerste examen gehouden zal worden.

10) Agendapunten VERON:

- a) Rapportage aan Agentschap Telecom van de IARU Monitoring Service en de daaraan verbonden procedure.

Aantal bladen : 6 van 8
Nummer : AO 2008 78 00

- Agentschap Telecom is blij met de hulp en informatie van de zendamateurs met betrekking tot oneigenlijk gebruik van de frequentiebanden. Deze meldingen worden meegenomen in het meetprogramma en er gaat een brief uit naar desbetreffende administratie van de intruders. Er worden geen ontvangstbevestigingen verstuurd of terugkoppeling gegeven over wat er mee gedaan is. Elke melding wordt serieus opgepakt.
- b) Een mogelijke nationale allocatie voor de amateurdienst in de frequentieband rond 500 KHz. Dit staat ook op de agenda voor de komende WRC en is zal mogelijk na 2011 aan de amateurdienst worden toegewezen. Gevraagd wordt of het mogelijk is om een early access te verkrijgen.
VERON en VRZA zullen een gezamenlijk verzoek hiervoor indienen.
- c) Het gebruik van Non Directional Beacons.
In Nederland is dit niet van toepassing.
- d) Toekomstig gebruik 70 MHz-band.
Agentschap Telecom heeft het formele traject afgesloten. De 70 MHz band blijft gesloten voor radiozendamateurs. Mogelijkerwijs zouden de VERON en VRZA een verzoek aan Defensie kunnen richten omtrent toekomstig gebruik van de 70 MHz-band.
- e) Regeling gebruik van frequentieband zonder vergunning 2008-09-29.
In de Gebruiksbepalingen amateur frequentiegebruik zijn voor een zelfgebouwd radiozendapparaat limieten gesteld aan het maximaal vermogen van ongewenste uitstralingen. Hierbij wordt gesteld dat de limieten in de tabel overeenkomen met de limieten in de ETSI norm EN 301 783-1. V1.1.1 (2000-09). De limieten in de tabel komen echter niet overeen en zijn zwaarder dan de limieten zoals vermeld in tabellen van de betreffende ETSI Norm. Het is onduidelijk waarom de limieten voor zelfbouwzendapparatuur zwaarder moeten zijn dan de limieten in deze ETSI norm. Deze is bedoeld als productnorm voor commerciële amateur-radioapparatuur.
De nieuwe EMC Richtlijn is niet van toepassing op zelfbouwradioapparatuur, of daarmee gelijkgesteld. Deze bepaling is opgenomen, omdat de amateur over het algemeen niet over de benodigde geavanceerde meetapparatuur kan beschikken.
Overigens zijn wij wel van mening dat ook zelfbouw zendapparatuur geen ongewenste storing mag veroorzaken bij derden en dat de amateur in voorkomend geval maatregelen dient te treffen. Afsproken wordt dat de heer B. van Dijk hier naar zal kijken.
- f) Status van lopende consultaties
Nationaal: Antenneregister en 'Beleidsregel storing door het gewenste signaal'
Er is geen nieuws te melden over het antenneregister. Indien er nieuws is zal het direct worden doorgegeven aan beide verenigingen.
De consultatieperiode van de 'Beleidsregel storing door het gewenste signaal' is afgerond. Op dit moment wordt er hard gewerkt om het commentaar te verwerken en het document aan te passen. De regeling Storingsklachten is geschreven in het analoge tijdperk. Ook deze regeling wordt aangepast. Er wordt gestreefd naar een gelijkloop met de wijziging van de 'Beleidsregel storing door het gewenste signaal'.

Aantal bladen : 7 van 8
Nummer : AO 2008 78 00

Internationaal: Toekomstige CEPT-organisatie

Er heeft nog geen besluitvorming plaats gevonden over de toekomstige CEPT-organisatie. Wel wordt hier druk over gesproken. Bekeken wordt deze organisatie beter ingedeeld kan worden.

11) Rondvraag

Dhr. R. Denker (VERON) heeft een brief gestuurd naar Mw. M. Schreur (Agentschap Telecom) met het verzoek om het adressenbestand na te kijken i.v.m. wijzigingen in het hoofdbestuur en secretariaat. Voorzitter meldt dat het verzoek beter aan hem gericht had kunnen worden. Voorzitter zal bestanden checken en zo nodig wijzigingen doorgeven.

De vragen en antwoorden uit vorig verslag mogen door de verenigingen ook op de website geplaatst worden.

Als laatste stelt de heer R. Denker (VERON) de vraag of het mogelijk is dat Agentschap Telecom een certificaat kan afgeven aan degene die alleen een F-vergunning hebben en morse kunnen seinen en opnemen en hierin examen hebben gedaan (in Nederland). Het antwoord hierop is dat het agentschap geen morse examens afneemt in Nederland en er ook geen Nederlandse examinerende instanties zijn aangewezen. Elk ander niet door Agentschap Telecom afgegeven document in Nederland, heeft geen officieel karakter. Het kan daarom niet als officiële verklaring dienen om onder de HAREC-regeling in landen waar een morsevaardigheidseis geldt aan het amateurverkeer op de kortegolf deel te nemen. Alleen officiële HAREC-certificaten kunnen eventueel meegenomen worden bij een toewijzing 'morsecode included'.

12) Volgend overleg

Het volgende Amateur Overleg zal plaatsvinden op woensdag 25 maart 2009.

13) Sluiting

De voorzitter bedankt een ieder voor zijn inbreng en wenst iedereen een goede thuisreis.

Aantal bladen : 8 van 8
Nummer : AO 2008 78 00

Actiepuntenlijst

77 02		Agentschap Telecom zal uitzoeken of de toegang tot het registratiesysteem met 1 of meerdere browsers werkt.	AB	Afvoeren
73-11 75-07 76-05	a	Dhr. B. van Dijk zal intern navragen of monitoring onderzocht heeft of de bakens, die geen verlenging aangevraagd hebben, ook daadwerkelijk uit de lucht zijn.	BvD	Afvoeren
77-04		Het opnieuw bespreken met DGET van de omschrijving 'het op afstand bedienen' en 'onbemand'. (regeling vergunningvrij)	AB	Voor volgend overleg
77-04		Er zal een gezamenlijk verzoek van beide verenigingen ingediend worden om te onderzoeken of de radiozendamateurs, vooruitlopend op een eventueel WRC besluit, toegang kunnen krijgen tot een kleine frequentieband rond 500kHz in Nederland.	VERON VRZA	Voor volgend overleg
77 04		Agentschap Telecom zal uitzoeken of er alleen roepletters met 2 cijfers accepteerd wordt door het systeem. In geval van een aanvraag voor bijzondere roepletters (special event station)	AB	Voor volgend overleg
77 10		Uitzoeken of er op de website van het agentschap een berichtje geplaatst kan worden dat er in het buitenland een officieel papier nodig is voor de zendamateur en voor het binnenland een kaartje voldoende is.	AB	Voor volgend overleg
78 6		Opstellen van een definitie en aanleveren van voorbeelden en voorwaarden omschrijven wat gewenst en niet gewenst is m.b.t. 'bedienen op afstand'	VERON VRZA	Voor volgend overleg
78 10		Uitzoeken of limieten voor zelfbouwapparatuur zwaarder zijn dan de limieten in de ETSI norm	BvD	Voor volgend overleg
78 11		Adreswijziging van VERON doorvoeren in de verschillende databestanden van Agentschap Telecom	AB	Voor volgend overleg